

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

M. POIARESE MADURA

přednesené dne 12. června 2008(1)

Věc C-288/07

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs

proti

Isle of Wight Council,

Mid-Suffolk District Council,

South Tyneside Metropolitan Borough Council,

West Berkshire District Council

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené království)]

„Dať z přidané hodnoty – činnosti vykonávané veřejnoprávním subjektem – Placená parkoviště – Narušení hospodářské soutěže“

1. Otázky položené v tomto řízení o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daně(2) (dále jen „šestá směrnice“), který stanoví, že veřejnoprávní subjekty podléhají dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) v souvislosti s činnostmi, které vykonávají jako orgány veřejné správy, vedlo-li by jejich nepodléhání dani k výraznému narušení hospodářské soutěže. Soudní dvůr je tak vyzván k tomu, aby upřesnil podmínky této odchylky od pravidla nepodléhání veřejnoprávních subjektů dani v souvislosti s činnostmi, které vykonávají jako orgány veřejné správy, které je uvedeno v prvním pododstavci uvedeného článku. Jinými slovy má soud Společenství upřesnit kritéria, na základě nichž dochází k opětnému zavedení obecné zásady podléhání hospodářských činností DPH.

I – Právní rámec, skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky

2. Původní řízení se týká provozování uzavřených automobilových parkovišť (parkovišť) čtyřmi místními orgány Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, a to Isle of Wight Council, Mid-Suffolk District Council, South Tyneside Metropolitan Borough Council a West Berkshire District Council(3). Soukromý sektor poskytuje podobné služby v každé z oblastí spravovaných místními orgány.

3. Historicky se mělo za to, že místní územní správní celky podléhají DPH v souvislosti s platbami uskutečnými uživateli těchto zařízení. DPH byla fakturována zákazníkem a výnos daně byl následně vrácen daňové správě Spojeného království.

4. Odpovědi v původním řízení se však na základě čl. 4 odst. 5 prvního pododstavce šesté směrnice domnívají, že mají nárok na vrácení DPH, kterou předtím uhradili, jelikož podle tohoto ustanovení „[s]táty, kraje, obce a jiné veřejnoprávní subjekty se nepovažují za osoby povinné k dani v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupují jako orgány veřejné správy, a to i tehdy, vybírají-li v souvislosti s těmito činnostmi nebo plněními dávky, poplatky, příspěvky či platby“.

5. Článek 4 odst. 5 šesté směrnice však v následujících pododstavcích stanoví, že za určitých okolností jsou tyto subjekty osobami povinnými k DPH. Je tak stanoveno:

„Vykonávají-li takové činnosti nebo plnění, považují se nicméně za osoby povinné k dani v souvislosti s těmito činnostmi či plněními, vedlo-li by jejich nepodléhání dani k výraznému narušení hospodářské soutěže.“

V každém případě se tyto subjekty považují za osoby povinné k dani v souvislosti s činnostmi uvedenými v příloze D, nejsou-li tyto činnosti prováděny v zanedbatelné míře.

Členské státy mohou považovat činnosti těchto subjektů, které jsou osvobozeny od daně podle článku 13 nebo 28, za činnosti, které vykonávají jako orgány veřejné správy.“

6. Vzhledem k tomu, že se místní orgány domnívaly, že nesplňují podmínky těchto různých odchylek od pravidla nepodléhání dani a v tomto smyslu v souvislosti s rozsudkem Fazenda Pública(4) požádaly o vrácení DPH, kterou od roku 2000 uhradily příslušným daňovým orgánům (The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs, navrhovatelé v původním řízení). Mají totiž za to, že jejich nepodléhání dani nevede k žádnému narušení hospodářské soutěže, a a fortiori k žádnému výraznému narušení hospodářské soutěže v oblastech, které spravují.

7. The Commissioners daň odmítli vrátit. Vzhledem k tomu, že žalobám, které místní orgány podaly proti tomuto rozhodnutí k VAT and Duties Tribunal bylo vyhověno, podali navrhovatelé odvolání k High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené království), který se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být výraz ‚narušení hospodářské soutěže‘ posuzován u každého veřejnoprávního subjektu tak, že v kontextu projednávané věci musí být vykládán s odkazem na jednu nebo více oblastí, v rámci kterých uvedený subjekt provozuje parkoviště, nebo s odkazem na celé území členského státu?

2) Co znamená výraz ‚vedlo-li by‘? Konkrétně jaký stupeň pravděpodobnosti či jaká úroveň jistoty jsou vyžadovány pro to, aby tato podmínka byla splněna?

3) Co znamená výraz ‚výraznému‘? Týká se konkrétně výraz ‚výrazný‘ úniku na hospodářskou soutěž, který není jen zanedbatelný či *de minimis*, úniku ‚významného‘ či úniku ‚výjimečného‘?“

II – Právní analýza

A – K první předběžné otázce

8. Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda případ uvedený v čl. 4 odst. 5 druhém

pododstavci šesté směrnice znamená, že případné narušení hospodářské soutěže způsobené tím, že veřejné subjekty vykonávající určité činnosti jako orgány veřejné správy nepodléhají dani, je posuzováno na místní úrovni, přičemž se předpokládá vymezení podmínek hospodářské soutěže na relevantním trhu, nebo zda má být posuzováno pouze s ohledem na dotyčnou činnost.

1. Úvodní poznámky ke struktuře čl. 4 odst. 5 šesté směrnice

9. Odpověď na první otázku vyžaduje stručné připomenutí struktury čl. 4 odst. 5 šesté směrnice. Pravidlem stanoveným v tomto ustanovení je pravidlo, podle kterého veřejnoprávní subjekty nepodléhají DPH, jedná-li jako orgány veřejné správy. Jako odchylka od tohoto pravidla, uvedeného v čl. 4 odst. 5 prvním pododstavci šesté směrnice, je v druhém pododstavci téhož článku stanoveno, že takové subjekty musejí nicméně DPH uhradit, vedlo-li by to, že dotyčné činnosti nepodléhají dani, k výraznému narušení hospodářské soutěže. Tato obecná výjimka je krom toho doplněna tímto pododstavcem, který stanoví určité činnosti, v souvislosti s nimiž budou veřejnoprávní subjekty i přes to, že tyto činnosti vykonávají jako orgány veřejné správy, stále osobami povinnými k DPH. V rozsahu, v němž jsou tyto činnosti prováděny v zanedbatelné míře, však členské státy mohou, pokud si to přejí, na tyto činnosti DPH neuplatnit.

10. Jednotlivé pododstavce čl. 4 odst. 5 šesté směrnice tedy spolu úzce souvisejí. Použití druhého pododstavce tohoto ustanovení tak předpokládá, že jde o případ, na který se vztahuje první pododstavec. Soudní dvůr toto ustanovení vyložil jako ustanovení, které pro nepodléhání dani ukládá dvě kumulativní podmínky. Je třeba jednak, aby byly činnosti vykonávány veřejným subjektem, a jednak, aby uvedené činnosti tento orgán vykonával jako orgán veřejné správy. Následně bylo upřesněno, že dotčenými činnostmi jsou činnosti, které tyto subjekty vykonávají v rámci pro ně stanoveného zvláštního právního režimu, s vyloučením činností, které vykonávají za těchto právních podmínek jako soukromé hospodářské subjekty(5).

11. Z tohoto důvodu a podobně jako je uvedeno ve vyjádření předloženém Komisí Evropských společenství je možné v projednávaném případě vyjádřit pochybnosti, co se týče splnění uvedených podmínek týkajících se poskytování parkovacích služeb místními orgány. Přesněji není jisté, zda poskytování parkovacích služeb mimo ulice spadá pod právní režim vlastní veřejnému subjektu. Avšak vzhledem k tomu, že soud *a quo* tuto otázku Soudnímu dvoru nepoložil a ověření splnění uvedených podmínek přísluší vnitrostátnímu soudu(6), není tuto otázku třeba dále přezkoumávat.

2. Výklad čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice

12. Jak bylo uvedeno výše, ústřední otázka, která je v projednávané věci položena, vyzývá Soudní dvůr k tomu, aby se vyjádřil k přístupu, který je třeba uplatňovat při určení, zda existuje výrazné narušení hospodářské soutěže uvedené v čl. 4 odst. 5 druhém pododstavci šesté směrnice, který je odchylkou od toho, že veřejnoprávní subjekty jednající jako orgány veřejné správy nepodléhají dani, jak je uvedeno v prvním pododstavci uvedeného článku.

13. Ohledně této věci mají účastníci řízení odlišné názory. Zatímco odpůrci v původním řízení, jakož i italská vláda obhajují přístup z hlediska hospodářské soutěže, předpokládající konkrétní předchozí analýzu relevantního trhu pro určení, zda dotyčné plnění musí podléhat DPH, navrhovatelé v původním řízení upřednostují daňový přístup založený na dotyčné činnosti. Spojené království krom toho trvá na obtížích týkajících se používání kritérií hospodářské soutěže v daňové oblasti. Irsko se pokouší mezi těmito stanovisky nalézt kompromis, když se domnívá, že tato rozhodnutí spadají do diskreční volby členských států.

14. Jak bude prokázáno, musí převážet daňový přístup. Účelem daňového systému stanoveného v šesté směrnice je totiž to, aby DPH podléhaly veškeré hospodářské činnosti.

§lánek 2 šesté sm?rnice tak uvádí, že p?edm?tem DPH je dodání zboží nebo poskytování služeb za protipln?ní uskute?né v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, jakož i dovoz zboží. Pouze v rámci odchylky od tohoto obecného pravidla se na ur?ité ?innosti DPH neuplatní. V tomto ohledu ?l. 4 odst. 5 první pododstavec šesté sm?rnice stanoví, že ?innosti, které ve?ejný subjekt vykoná jako orgán ve?ejné správy, dani nepodléhají. Naproti tomu, i kdyby podmínky pro tuto odchylku od podléhání dani byly spln?ny, m?l by zákonodárce Spole?enství za to, že je nezbytné ve t?etím pododstavci tohoto ?lánku pro n?které z t?chto ?inností podléhání dani zachovat. Jelikož se ?l. 4 odst. 5 šesté sm?rnice, a? se jedná o jakýkoli pododstavec, týká týchž subjekt? jednajících jako orgány ve?ejné správy, jediné od?vodn?ní odlišného da?ového zacházení s doty?nými ?innostmi uvedeného v t?chto jednotlivých pododstavcích m?že být založeno pouze na odlišné povaze t?chto r?zných ?inností. Toto stanovisko je potvrzeno Soudním dvorem, který uvádí, že cílem op?tovného zavedení podléhání dani upraveného v ?l. 4 odst. 5 t?etím pododstavci šesté sm?rnice je zaru?it, aby „ur?ité kategorie hospodá?ských ?inností, jejichž význam vyplývá z jejich p?edm?tu, neunikly uplatn?ní DPH“(7).

15. D?vod existence odchylky od podléhání hospodá?ských ?inností DPH stanovené v ?l. 4 odst. 5 šesté sm?rnice totiž vychází z vyvratitelné domn?nky, podle níž ?innosti, které vykonávají ve?ejné subjekty jako orgány ve?ejné správy, jsou ?innostmi, majícími povahu hlavn? regula?ní, souvisejícími s užíváním výsad ve?ejné moci. Za t?chto podmínek skute?nost, že tyto ?innosti nepodléhají DPH, potenciáln? nemá protisout?žní ú?inek na ?innosti vykonávané soukromým sektorem, jelikož je zpravidla ve?ejný sektor zajiš?uje výhradn? nebo tém?? výhradn?. Da?ová neutralita je tak dodržena.

16. Tato domn?nka však z?stává domn?nkou vyvratitelnou. Jelikož vymezení ve?ejných subjekt? jednajících jako orgány ve?ejné správy sice vychází z kritérii Spole?enství, ale závisí nicmén? na vnit?ní organizaci každého ?lenského státu, pravd?podobnost, že n?které z t?chto ?inností vykonávané uvedenými ve?ejnými subjekty jsou rovn?ž sv??ovány soukromému sektoru, je velká. Na ?innosti, které mají hlavn? hospodá?skou povahu, se totiž mohou vztahovat podmínky pro uplatn?ní odchylky, upravené v ?l. 4 odst. 5 prvním pododstavci šesté sm?rnice, jestliže vnitrostátní právo stanoví, že ve?ejný subjekt p?sobí v rámci „pro n?j stanoveného zvláštního právního režimu“, p?i?emž zvláštnost takového režimu v souladu s judikaturou Soudního dvora znamená kvalifikaci vykonávané ?innosti jako ?innosti orgánu ve?ejné správy. Skute?nost, že takové ?innosti, v zásad? hospodá?ské povahy, dani nepodléhají, p?itom m?že být zdrojem narušení hospodá?ské sout?že v rozsahu, v n?mž uvedené ?innosti jsou nebo mohou být zpravidla vykonávány soub?žn?, p?ípadn? hlavn? soukromým sektorem. Nepodléhání dani by tedy vedlo k vychýlení systému DPH, který je založen p?edevším na zásad? da?ové neutrality.

17. Hlavn? této situaci cht?l zákonodárce Spole?enství zabránit, když v ?l. 4 odst. 5 t?etím pododstavci šesté sm?rnice stanovil, že DPH podléhají ur?ité ?innosti konkrétn? vyjmenované v p?íloze D této sm?rnice. Uvedené ?innosti odpovídají telekomunikacím, dodání vody, plynu, elekt?iny a páry, p?eprav? zboží, p?ístavním a letištním službám, p?eprav? cestujících, dodání nového zboží vyrobeného na prodej, pln?ním orgány zem?d?lské intervence v souvislosti se zem?d?lskými produkty, která se uskute??ují v souladu s na?ízeními o spole?né organizaci trhu t?chto produkt?, po?ádání obchodních veletrh? a výstav, skladování, ?innostem reklamních agentur, ?innostem cestovních kancelá?í, provozování zam?stnaneckých prodejen, družstevních a pr?myslových jídelen a podobných za?ízení a jiným pln?ním rozhlasu a televize než t?m, která jsou uvedena v ?l. 13 ?ásti A odst. 1 písm. q) šesté sm?rnice. Z tohoto pododstavce jasn? vyplývá, že podléhání dani se uplatní nezávisle na existenci skute?né nebo potenciální hospodá?ské sout?že na úrovni ur?itých místních trh?, na kterých mohou být uvedené ?innosti vykonávány také ve?ejnými subjekty v rámci pro n? stanoveného zvláštního právního režimu. D?ležitá je pouze povaha doty?né ?innosti.

18. V důsledku toho musí být čl. 4 odst. 5 druhý pododstavec šesté směrnice, který podobně jako třetí pododstavec tohoto článku upravuje odchylku od nepodléhání dani, vykládán tak, že vychází se stejné logiky jako třetí pododstavec, podle které je opětovně zavedena zásada, že činnosti hospodářské povahy podléhají DPH.

19. V tomto ohledu se kritérium narušení hospodářské soutěže použije za jediným účelem, kterým je pomoci příslušným vnitrostátním orgánům při určení, jaké činnosti mají podléhat DPH a jaké nikoli. Pojem „narušení hospodářské soutěže“ se nepoužije jako regulační zásada takových zvláštních hospodářských situací, jako jsou kartelové dohody či zneužití dominantního postavení, ale jako incidenční kritérium, které mají členské státy k dispozici při uplatnění režimu DPH, aby mohly určit, které činnosti mají podléhat DPH(8). Toto kritérium tak spadá do daňové politiky Společenství, jejímž cílem je to, aby veškeré hospodářské činnosti v souladu se zásadou daňové neutrality podléhaly dani z přidané hodnoty.

20. Krom toho pouze tento přístup umožňuje zaručit zásadu jednoduchosti související s potřebou právní jistoty při vybírání daní. Tyto zásady by byly silně ohroženy analýzou situací z hlediska hospodářské soutěže na relevantních trzích v každém jednotlivém případě. Z tohoto důvodu má zvolený přístup mimochodem výhodu spočívající v tom, že je zabráněno zvlášť vysokým administrativním nákladům, které by nesly příslušné vnitrostátní orgány.

21. Článek 4 odst. 5 druhý pododstavec šesté směrnice o DPH proto musí být vykládán v tom smyslu, že přísluší členským státům, aby v rámci prostoru pro uvážení, který je jim přiznán při provádění tohoto ustanovení(9), v závislosti na dotýkajících činnostech určily, zda existuje nebezpečí narušení hospodářské soutěže, pokud by veřejnoprávní subjekty, které je vykonávají jako orgány veřejné správy, nepodléhaly DPH.

B – Ke druhé předběžné otázce

22. Svou druhou otázkou se předkládající soud táže na rozsah výrazu „vedlo-li by [...] k výraznému narušení hospodářské soutěže“ uvedeného v čl. 4 odst. 5 druhém pododstavci šesté směrnice. Chce vědět, zda se toto ustanovení vztahuje pouze na skutečnou hospodářskou soutěž, či zda se vztahuje rovněž na potenciální hospodářskou soutěž.

23. Zohlednění potenciální hospodářské soutěže logicky vyplývá z výkladu uvedeného v rámci první otázky. Jelikož je totiž závazné pojetí podle činnosti, nemá situace hospodářské soutěže na daném místním trhu žádný význam.

24. Soudní dvůr již předešlým upřesnil, že se tak čl. 4 odst. 5 druhý pododstavec šesté směrnice „[...]“ týká, za účelem zajištění daňové neutrality, která je hlavním cílem šesté směrnice, situace, ve které veřejnoprávní subjekty vykonávají v rámci pro ně stanoveného zvláštního právního režimu činnosti, které mohou být rovněž v soutěžním vztahu s nimi vykonávány jednotlivci v rámci režimu soukromého práva nebo také na základě správních koncesí“(10). Kdyby přitom měla být zohledněna pouze skutečná hospodářská soutěž, daňová neutralita by již nebyla zachována, jelikož vezme-li se v úvahu pouze skutečná hospodářská soutěž, je vyloučeno zohlednění budoucího či bezprostředního vstupu některých soukromých subjektů, které v každém případě budou podléhat DPH, na trh. Za těchto podmínek je však jasné, že skutečnost, že veřejné subjekty vykonávající tutéž činnost jako soukromé subjekty podléhající DPH dani nepodléhají, může vést k výraznému narušení hospodářské soutěže.

25. Krom toho, jak zdůrazňuje generální advokátka J. Kokott, „[i] když v současnosti nenabízí žádný soutěžitel konkurující plněně podléhající DPH, může být nebezpečí výrazného narušení hospodářské soutěže skutečné. Nevýhodná výchozí pozice totiž může způsobit, že potenciální

soutěžitelé se zdrží toho, aby vystupovali aktivně na trhu [...]“(11).

26. V důsledku toho a v souladu se stanoviskem zastávaným Komisí musí být výraz „vedlo-li by“ chápán tak, že zahrnuje jak skutečnou hospodářskou soutěž, tak potenciální hospodářskou soutěž, je-li tato potenciální hospodářská soutěž reálná.

C – Ke třetí předběžné otázce

27. Tato otázka vnitrostátního soudu se týká smyslu výrazu „výraznému narušení hospodářské soutěže“(12). Týká se tento výraz úniku na hospodářskou soutěž, který není zanedbatelný, či pouze „výjimečného“ úniku, který jde nad rámec narušení, která obvykle vyplývají z toho, že na tomtéž trhu vedle sebe existují poskytovatelé plnění, kteří zdaněni jsou a jiní poskytovatelé plnění, kteří zdaněni nejsou?

28. Musím připustit, že podle své první intuice bych odpověděl: ani jedno, ani druhé. Bezpochyby bylo vůlí zákonodárce Společenství právo upravit takový výraz, jako je „výraznému“, předpokládající narušení hospodářské soutěže, které bude pravděpodobně nezanedbatelné, aniž by však bylo výjimečné. V tomto ohledu odpověď, která by na tuto otázku mohla být poskytnuta, připomíná komentář Bernarda Shawa, podle něhož „neexistuje otázka obtížnější k zodpovězení než otázka, na kterou je odpověď zřejmá“.

29. Nebezpečím, kterému se vystavujeme, pokud nahradíme jedno slovo druhým, je totiž to, že zvolíme výraz, který je stejný tak nejednoznačný. Zdá se mi, že je vhodnější zařít tím, že se uznají meze výkladu určitých pojmů, které jsou ve skutečnosti nevhodné k tomu, aby byly jakkoli definovány předem na základě obecného a abstraktního výkladu. Tyto pojmy získávají svůj úplný a ucelený význam až v okamžiku jejich konkretizace v každém jednotlivém případě a ve své cíli? předpisu, jehož jsou součástí. Z tohoto hlediska a v daném kontextu musí výklad pojmu „výraznému“ zohlednit prostor pro uvážení, který šestá směrnice ponechává členským státům, aby určily, co je tímto výrazem pokryto v jeho kontextu použití(13).

30. Kromě toho výklad takového pojmu může být stanoven i aspoň až na základě negativního vymezení, které vyzdvihne více to, co tento pojem není, než to, co je. V tomto ohledu a jak již bylo zdůrazněno výše, jednotlivé pododstavce čl. 4 odst. 5 spolu úzce souvisejí tak, že při výkladu jednoho z nich si nelze odmyslit výklad, který platí pro každý z uvedených pododstavců. Zastávat názor, že pouhé užívání výsad veřejné moci, které charakterizují takovou činnost, jako je činnost orgánu jednajícího jako orgán veřejné správy, stačí k tomu, aby byla vyloučena existence jakéhokoli narušení hospodářské soutěže ve vztahu zejména k soukromým subjektům, by tak znamenalo, že by čl. 4 odst. 5 druhý pododstavec šesté směrnice byl zbaven užitečného účinku. Stejně tak neuplatnění DPH, které je přiznáno subjektu jednajícímu jako orgán veřejné správy, nemůže být považováno samo o sobě za skutečnost, která znamená narušení hospodářské soutěže odvodující podrobení DPH na základě čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice. Pouze výrazné narušení hospodářské soutěže totiž může spustit mechanismus platby daně subjektem jednajícím jako orgán veřejné správy, protože jinak by byl zbaven užitečného účinku čl. 4 odst. 5 první pododstavec šesté směrnice. Jakýkoli jiný výklad by vyvolal nebezpečí, že zahrne prakticky veškerá plnění či činnosti vykonávané veřejným orgánem, který jedná jako takový, do působnosti odchylky od pravidla nepodléhání takových subjektů DPH.

31. Výraz „výraznému“ znamená, že narušení hospodářské soutěže, aniž by bylo zanedbatelné či výjimečné, není běžné. Jakákoli jiná konkretizace pojetí je možná jen v každém jednotlivém případě a ve světle cíle šesté směrnice, které byly upraveny v první části tohoto stanoviska. V této věci je proto třeba dospět k závěru, že výklad takového pojmu vyplývá z prostoru pro uvážení členských států, jelikož lze jeho smysl zjistit pouze v jeho kontextu použití, dodržuje-li uvedený výklad výše upravené cíle šesté směrnice.

III – Závěry

32. S ohledem na předcházející úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr na položené předběžné otázky odpověděl následujícím způsobem:

„1) Článek 4 odst. 5 druhý pododstavec šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daní musí být vykládán v tom smyslu, že přísluší členským státům, aby v rámci prostoru pro uvážení, který je jim přiznán při provádění tohoto ustanovení, v závislosti na dotyčných vinnostech určily, zda existuje nebezpečí narušení hospodářské soutěže, pokud by veřejnoprávní subjekty, které je vykonávají jako orgány veřejné správy, nepodléhaly DPH.

2) Výraz ‚vedlo-li by‘ musí být chápán tak, že zahrnuje jak skutečnou hospodářskou soutěž, tak potenciální hospodářskou soutěž, je-li tato potenciální hospodářská soutěž reálná.

3) Výraz ‚výraznému‘ znamená, že narušení hospodářské soutěže, aniž by bylo zanedbatelné či výjimečné, není běžné. Výklad takového pojmu vyplývá z prostoru pro uvážení členských států, jelikož lze jeho smysl zjistit pouze v jeho kontextu použití, dodržuje-li uvedený výklad výše upravené cíle směrnice 77/388.“

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Úč. vst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23. Tato směrnice byla postupně několikrát změněna a byla zrušena směrnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 (Úč. vst. L 347, s. 1). Tato poslední uvedená směrnice ve svém čl. 13 odst. 1 druhém pododstavci doslovně přebírá ustanovení čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice. Stejně tak příloha D zmíněná ve třetím pododstavci uvedeného čl. 4 odst. 5 se stala přílohou I směrnice 2006/112.

3 – Dále jen „místní orgány“ nebo „odpoví v původním řízení“.

4 – Rozsudek ze dne 14. prosince 2000 (C-446/98, Recueil, s. I-11435).

5 – Rozsudek Fazenda Pública, citovaný výše (body 16 a 17).

6 – Rozsudek ze dne 17. října 1989, Comune di Carpaneto Piacentino a další „Carpaneto I“ (231/87 a 129/88, Recueil, s. 3233, bod 16) a výše citovaný rozsudek Fazenda Pública (bod 23).

7 – Výše citovaný rozsudek Carpaneto I (bod 26). Kurziva provedena autorem tohoto stanoviska.

8 – Viz v tomto smyslu rovněž stanovisko zastávané generálním advokátem Mischem v bodech 14 a 15 stanoviska předneseného ve věci Comune di Carpaneto Piacentino a další, „Carpaneto II“ (rozsudek ze dne 15. května 1990, C-4/89, Recueil, s. I-1869).

9 – Pokud jde o potvrzení takového prostoru pro uvážení poskytnutého členským státům, viz zejména výše citované rozsudky Carpaneto I (bod 23); Carpaneto II (bod 13) a Fazenda Pública

(body 31 a 32). Je třeba rovněž upřesnit, že prostor pro uvážení přiznaný státům je tak rozsáhlejší v rámci čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce šesté směrnice o DPH než v případě provádění téhož pododstavce, kde v zásadě zákonodárce Společenství předeem vymezil činnosti, které dani podléhat musí.

10 – Výše citovaný rozsudek Carpaneto I (bod 22). Cíl daňové neutrality sledovaný tímto pododstavcem byl neustále připomínán, viz pozdější rozsudek ze dne 8. června 2006, Feuerbestattungsverein Halle (C-430/04, Sb. rozh. s. I-4999, bod 24).

11 – Bod 131 stanoviska předneseného ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 26. června 2007, Hutchison 3G a další (C-369/04, Sb. rozh. s. I-5247).

12 – Kurziva provedena autorem tohoto stanoviska.

13 – Co se týče podobného sledu úvah, viz zejména rozsudek ze dne 27. června 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98, Recueil, s. I-4941, body 25 a násl.).